

İnsan mı Melek mi? Türlerarası Efdaliyyet Tartışmasına Bir Bakış

ULVİ MURAT KILAVUZ
Uludağ Üniv. İlahiyat Fakültesi
murat_kilavuz@hotmail.com

Öz

Kelam ilminde ele alınan konulardan biri, melek veya insandan hangisinin daha üstün olduğu tartışmasıdır. Bu konu, özünde itikadi bir tartışma değildir; bununla birlikte Kelam ilminin varlık ve bilgi konularına da eğilmesinin bir sonucu olarak tartışılmıştır. Dolayısıyla böyle bir tartışmanın kendi bağlamını aşan geniş bir zemini olduğu açıktır. Bu çalışmada, söz konusu tartışmanın satır aralarına inilmekte; tarafların varlığın mahiyeti ve varlık hiyerarşisinde ne türden görüşlere sahip olduklarının, itikadi meselelerin tahlilinde akla nasıl bir rol verdiklerinin, sırf akli ve felsefi olan bilgiyi nasıl değerlendirdiklerinin ve nassların delaleti konusuna nasıl yaklaştıklarının izi sürülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnsan, melek, varlık hiyerarşisi, üstünlük kriterleri

Abstract

Human or Angel? Discussions on the Superiority between the Two Species

One of the debates in Kalam is the issue of superiority between the human beings and angels. Although this issue is not a matter of Islamic creed, it has been discussed due to the fact that Kalam discussions kept interest in various aspects of ontological and epistemological topics, covering thereby a wide range of issues that extends beyond the subject of the debate. Exploring the argumentative lines of the discussions on the subject, this study offers an evaluative survey of the views advanced by the theologians of the both parties of the debate on the nature of existence and the hierarchy of being, the role of reason they assign in determining the matters of creed, the extent to which they attach importance to purely rational and philosophical knowledge, and the way they view the signification of the religious texts.

Keywords: Human being, angel, hierarchy of being, criteria of superiority